

Speciale editie van onze weekpeiling in het Paasweekend

In dit Paasweekend komen we met een heel speciale uitvoering van onze Peiling. In samenwerking met Dennis Brouwer, gespecialiseerd in analyses op electorale data, zijn er bijzondere 3D-grafieken gemaakt van een groot aantal kenmerken in relatie tot de politieke voorkeur van dit moment vanuit Peil.nl.

Zij geven samen een prima beeld van factoren die van groot belang zijn voor de uiteindelijke stemkeuzes.

Die grafieken zijn grotendeels gebaseerd op onze metingen op 20 maart jl. We denken dat die niet zal verschillen van hetgeen we gemeten zouden hebben als die meting vandaag had plaatsgevonden.

In de grafiek zullen de vele gemeten variabelen afgezet worden tegen drie uiterst belangrijke kenmerken in relatie tot de politieke voorkeur, zoals we dat al eerder hebben vastgesteld:

- De eigen plaatsing van de ondervraagde op de links-rechts schaal met 7 posities.
- Het antwoord op de vraag of door veranderingen in de wereld in de laatste 20 jaar de ondervraagde vindt dat het leven vooral meer kansen biedt of juist meer bedreigingen oplevert.
- Het antwoord op de vraag of men zich zorgen maakt over de eigen financiële toekomst.

[In september 2016 werd in Peil.nl al aandacht gevraagd](#) voor deze laatste twee variabelen. In combinatie met elkaar werd een sterke samenhang geconstateerd met de politieke voorkeur. Als men zich zorgen maakte over de eigen financiële toekomst en vooral bedreigingen zag, dan stemde men toen met name PVV, 50PLUS en SP (nu is daar ook FVD bijgekomen). Als men zich geen zorgen maakte over de eigen financiële toekomst en vooral kansen zag, dan stemde men met name GroenLinks, D66 en VVD.

Die combinatie noemden we de “kansrijk-index”. Bij Peil.nl is daar diverse keren op teruggekomen.

Per groep, die in de grafieken worden weergegeven op de volgende pagina's zal de gemiddelde waarde afgebeeld worden op ieder van deze drie variabelen. Dat is dus:

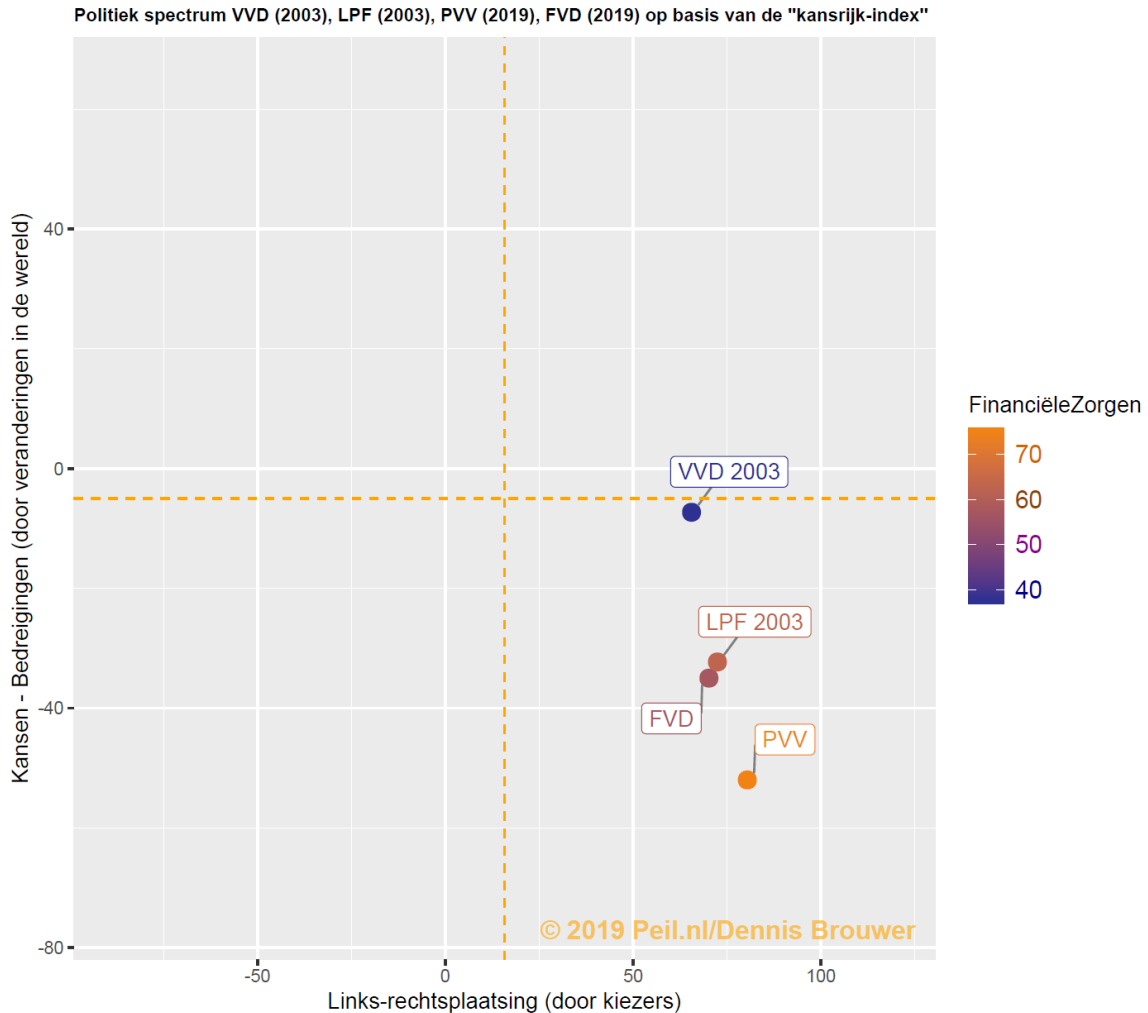
- De gemiddelde score van die groep op de plaatsing van de links-rechts schaal.
- De gemiddelde score van die groep waarbij het percentage dat zegt vooral bedreigingen te zien wordt afgetrokken van de groep die vooral kansen ziet.
- De gemiddelde score op de vraag of men zich zorgen maakt over de eigen financiële toekomst. Dus hoeveel procent van de desbetreffende groep maakt zich hier zorgen over.

Alvorens we met de 15 grafieken komen voor de verschillende variabelen komt er eerst een voorbeeldgrafiek, om te begrijpen hoe deze 3D aanpak in de grafiek terug te zien is.

In de voorbeeldgrafiek op de volgende pagina vertegenwoordigen de twee oranje stippellijnen de ‘Gemiddelde Nederlander’. Dat zijn dus de cijfers van alle ondervraagden samen. Die plaatst zich als licht/gematigd rechts en die ziet iets vaker meer bedreigingen dan kansen, door de veranderingen in de wereld. Ongeveer de helft van de ondervraagden maakt zich zorgen om de eigen financiële toekomst.

In de grafiek wordt voor iedere groep de drie variabelen als volgt weergegeven.

- De eerste twee kenmerken door de verticale en de horizontale as.
- Het laatste kenmerk door de kleur die gebruikt wordt voor de bewuste groep. Blauw betekent dan dat er relatief weinig mensen zijn en oranje dat er relatief veel mensen in die groep zijn, die zich zorgen maken over hun financiële toekomst.

Als u naar "VVD 2003" (kiezers die in 2003 VVD hebben gestemd) kijkt, dan ziet u dat die groep kiezers gemiddeld rond de +65 scoort op de links -rechts schaal, die loopt van -100 (uiterst links) tot +100 (uiterst rechts). Dit cijfer is dus het gemiddelde van de eigen plaatsing op die schaal van die groep kiezers.

Ten aanzien van het kenmerk "overwegend kansen" minus "overwegend bedreigingen" , ligt die score tussen -5 en -10, dichtbij het gemiddelde van alle Nederlanders.

De blauwe kleur van "VVD 2003" , ten slotte, geeft aan dat iets minder dan 40% van die groep kiezers aangeeft zich financiële zorgen te maken.

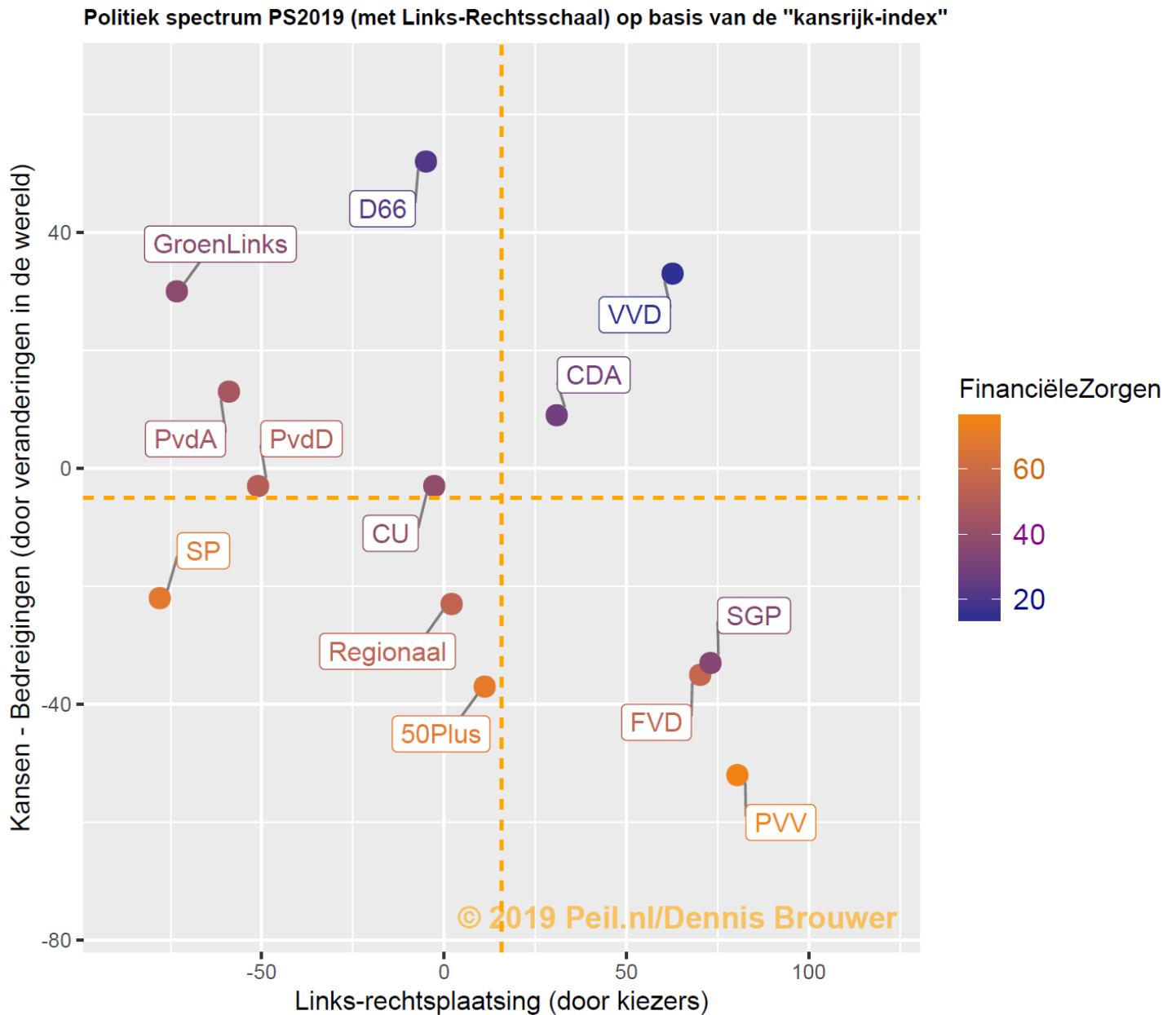
Die tabel laat verder zien dat de LPF-kiezers uit 2003 en de FVD-kiezers van nu t.a.v. die drie kenmerken gemiddeld sterk op elkaar lijken.

De PVV-kiezers van nu staan rechtser op de schaal, zien duidelijk meer bedreigingen en maken zich ook beduidend meer zorgen over hun financiële situatie.

Nu volgen de grafieken en tabellen van het hele onderzoek zonder verdere toelichting.

1. Politieke partijen en stemkeuze

De volgende drie grafieken betreffen stemkeuzes bij verkiezingen, ook in het verleden. De onderstaande grafiek laat heel goed zien hoe verschillende de kiezers zijn van de partijen op deze drie kenmerken. Uitermate interessant is ook het feit dat de vier coalitiepartijen boven de horizontale lijn zitten van de gemiddelde Nederlander op de "kansen" minus "bedreigingen" – as. En van de 8 partijen die daarboven liggen de 4 partijen zijn die dan het meest rechts liggen op de links-rechts -as.

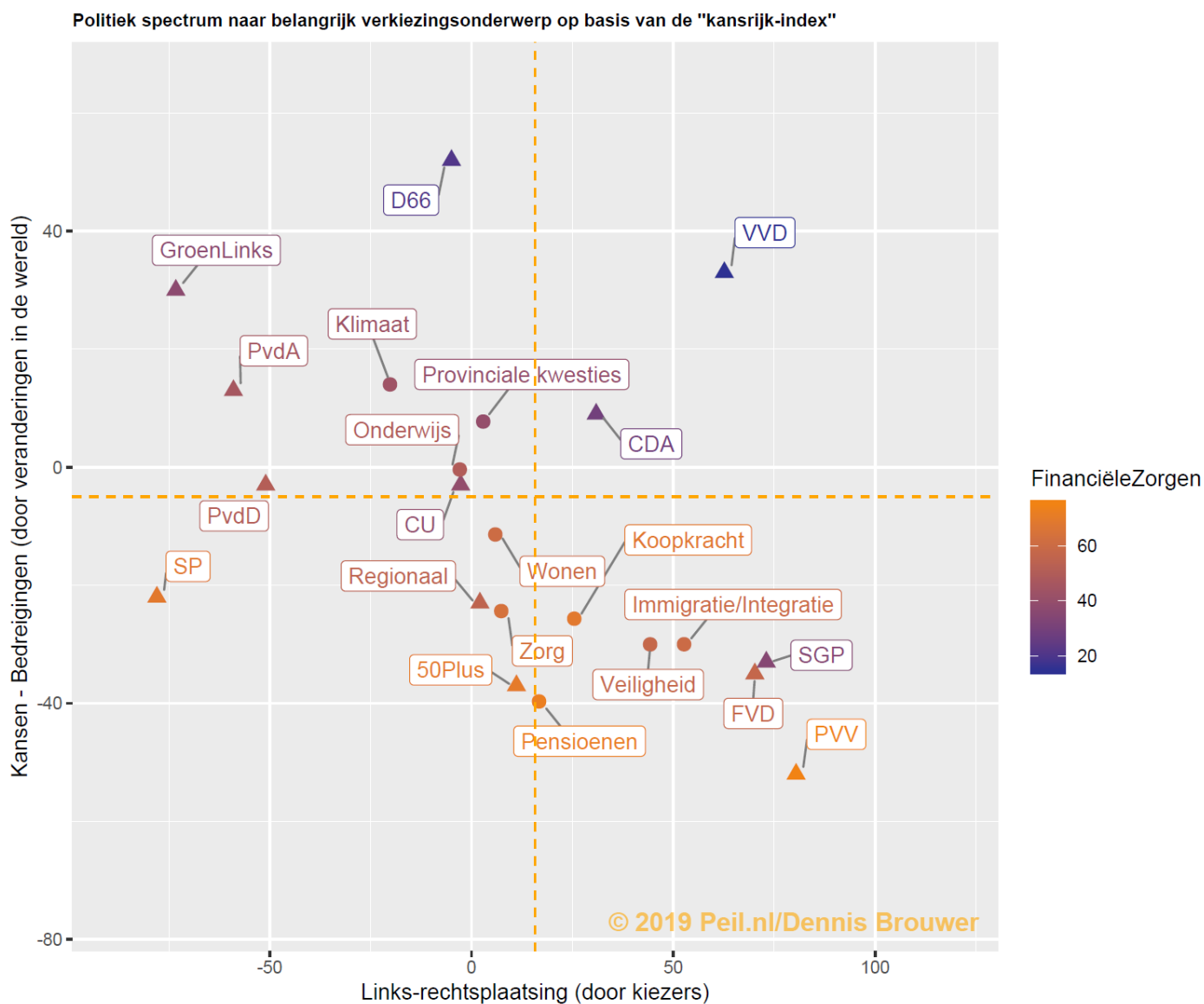

De onderstaande grafiek laat goed zien wat de verschillen zijn tussen het stemgedrag nu en dat van 16 jaar geleden. Wel is het van belang te beseffen dat de drie variabelen de beoordeling van dit moment betreft en niet van 16 jaar geleden.

Dit is de grafiek met negen verkiezingsonderwerpen, waarvan ondervraagden aangaven die heel belangrijk gevonden te hebben bij hun stemkeuze. Ondervraagden konden dus meer dan één van die onderwerpen aangeven.

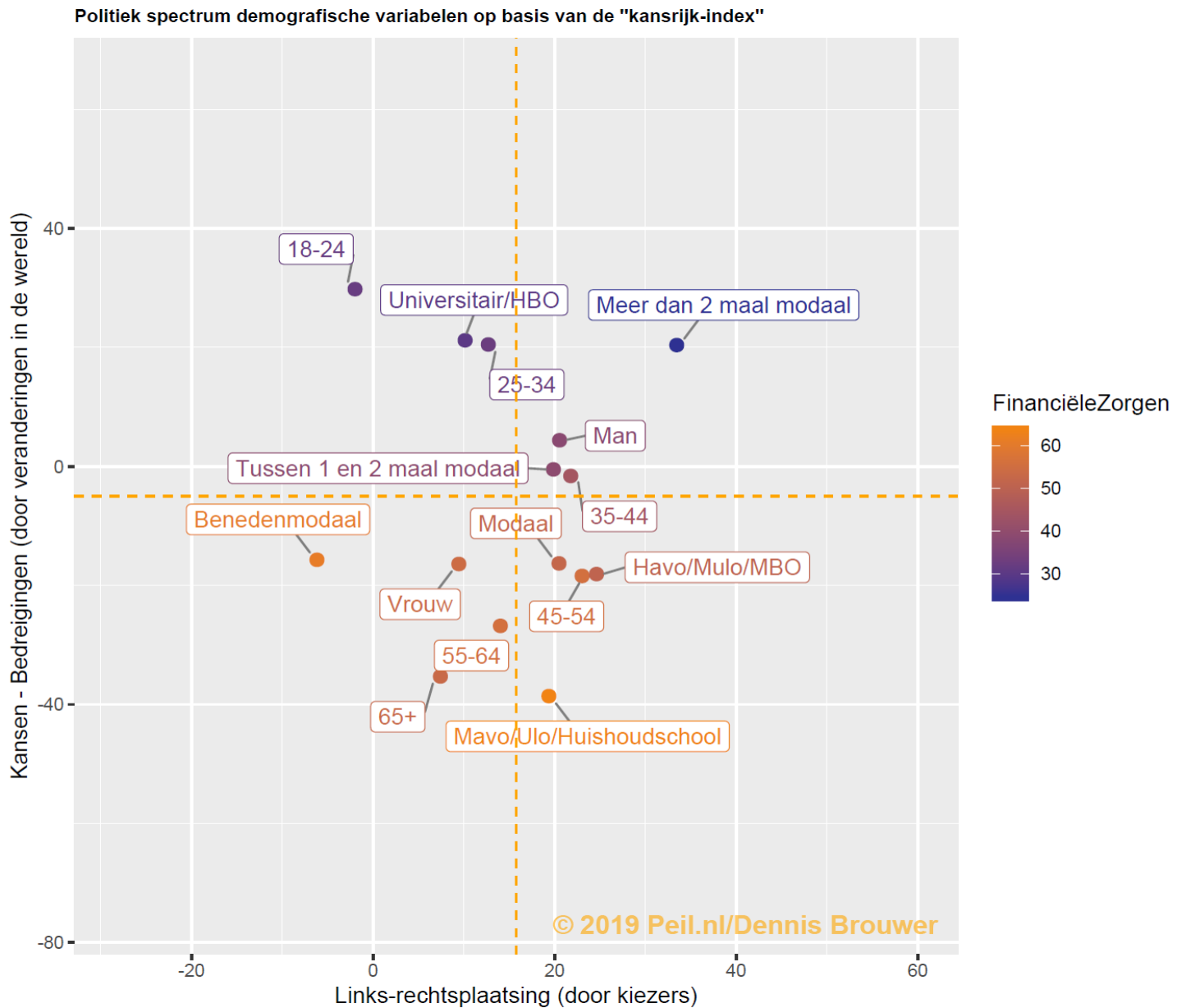
Kiezers die "klimaat" erg belangrijk vonden scoorden dus gemiddeld linkser dan de gemiddelde Nederlander en laten een saldo zien tussen "kansen" en "bedreigingen" die circa +15 is. Zij hebben gemiddeld iets minder financiële zorgen dan de gemiddelde Nederlander.

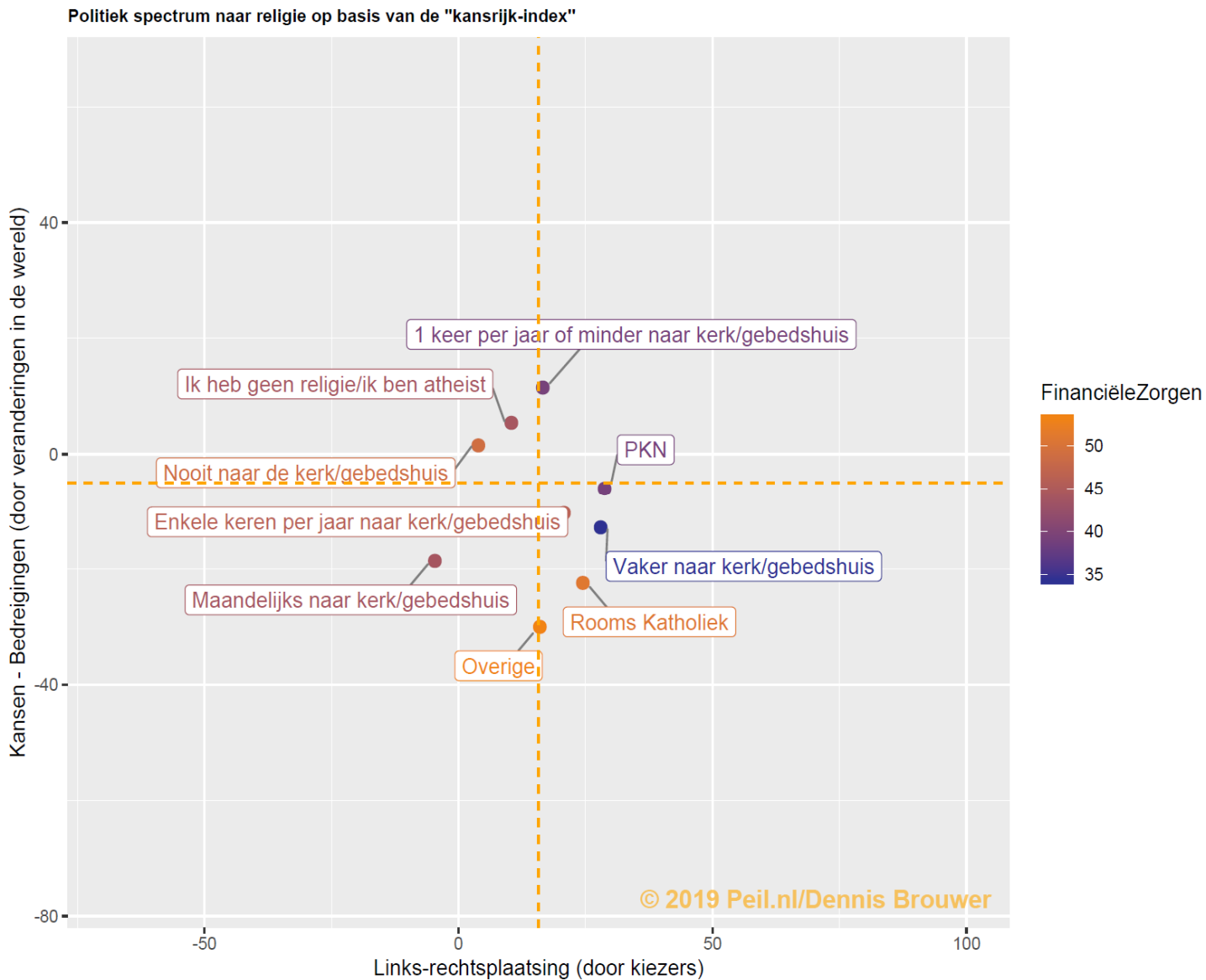
2. Demografische kenmerken

Van ieder van de volgende grafieken treft u als referentie op Peil.nl per afzonderlijke groep de "uitslag van PS2019" aan.

Allereerst de demografische kenmerken geslacht, leeftijd, opleiding en inkomen.

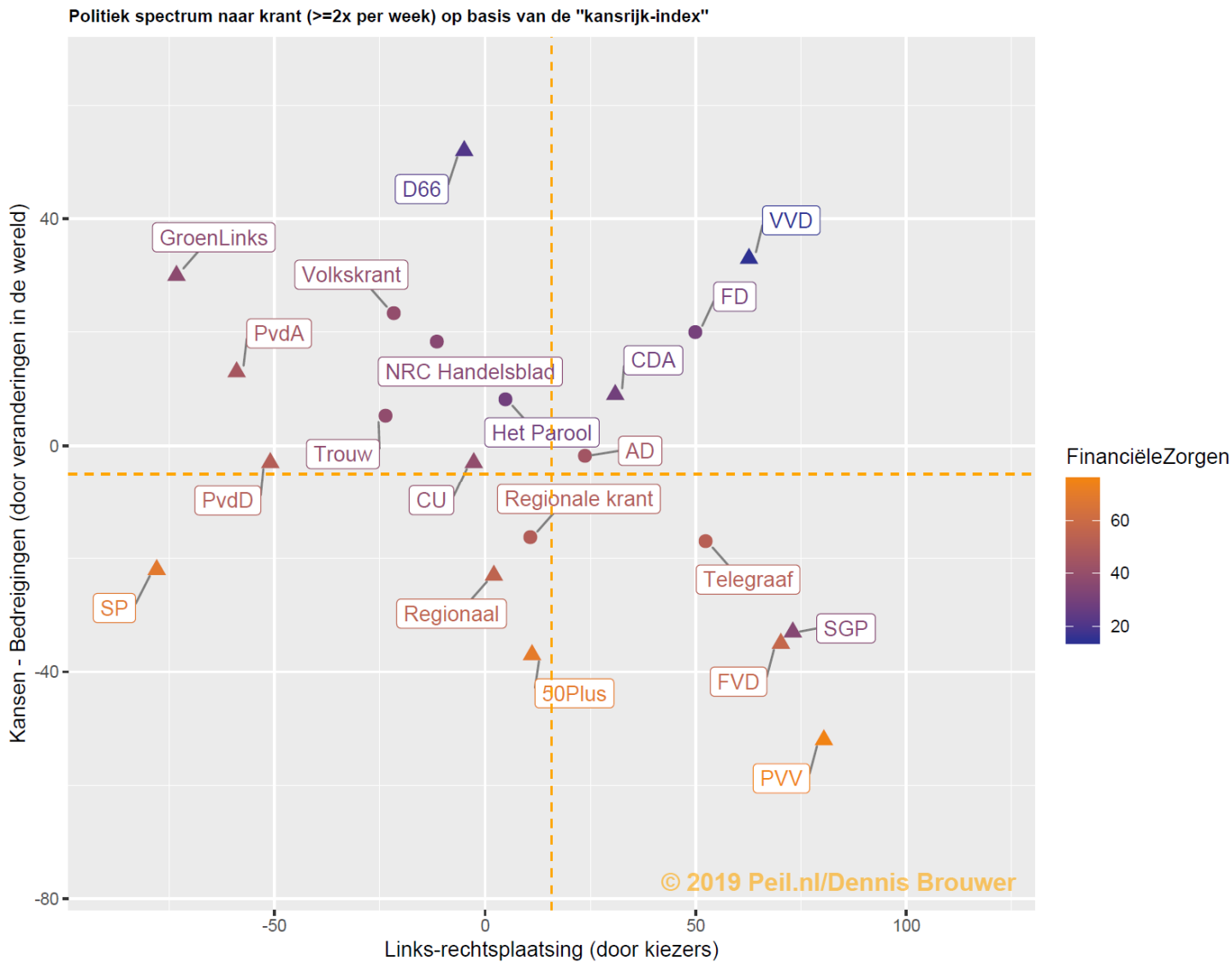
Dit is de grafiek naar religie. Zowel het geloof als de intensiteit van het kerkbezoek.

3. Mediagebruik

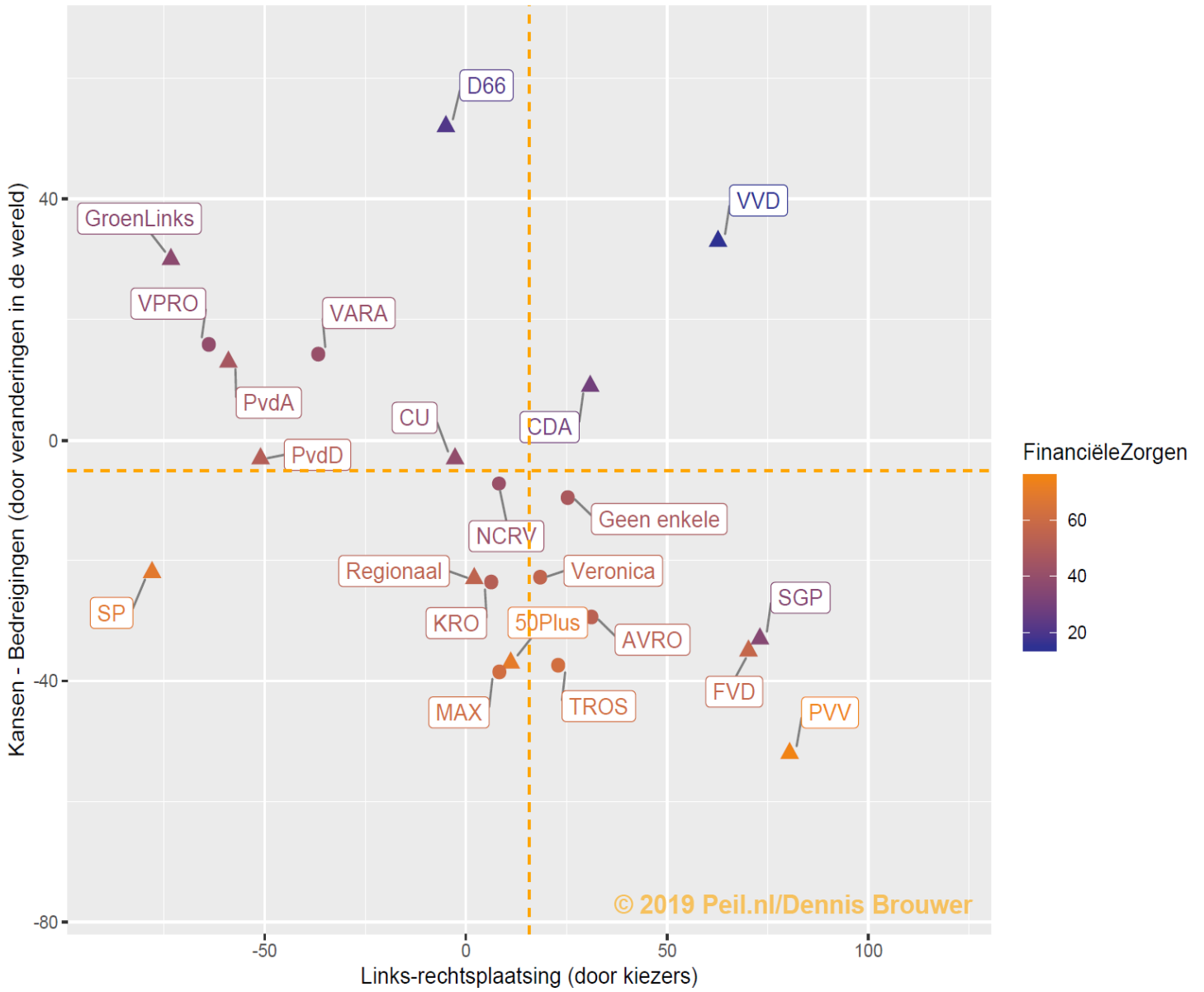
Ook ten aanzien van de volgende grafieken kunt u op Peil.nl per groep de stemkeuze zien bij PS2019.

Ten aanzien van de kranten die men leest zien we interessante patronen als we de positie van de krantenlezers op deze 3D-grafiek zien in relatie tot de stemkeuze.

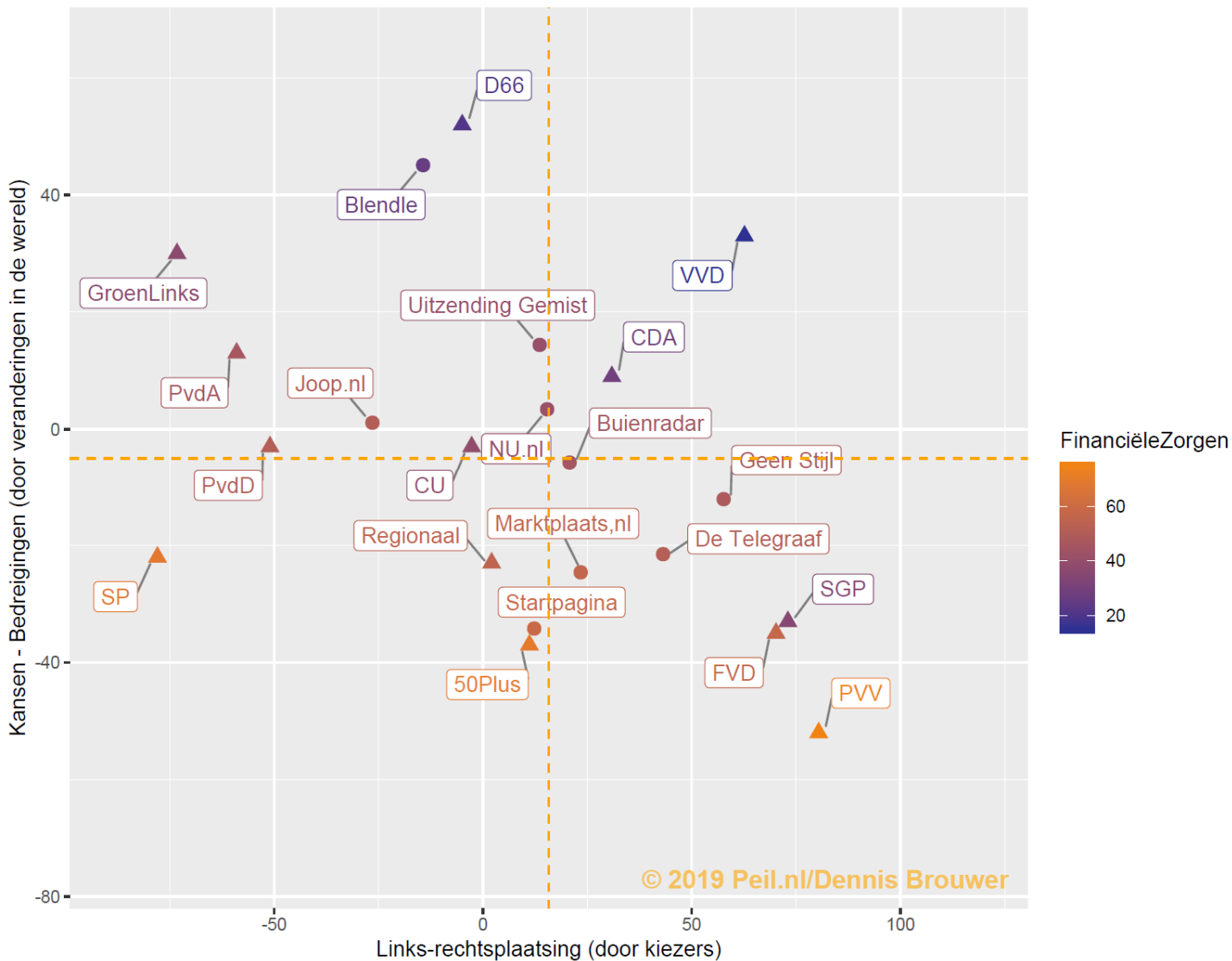

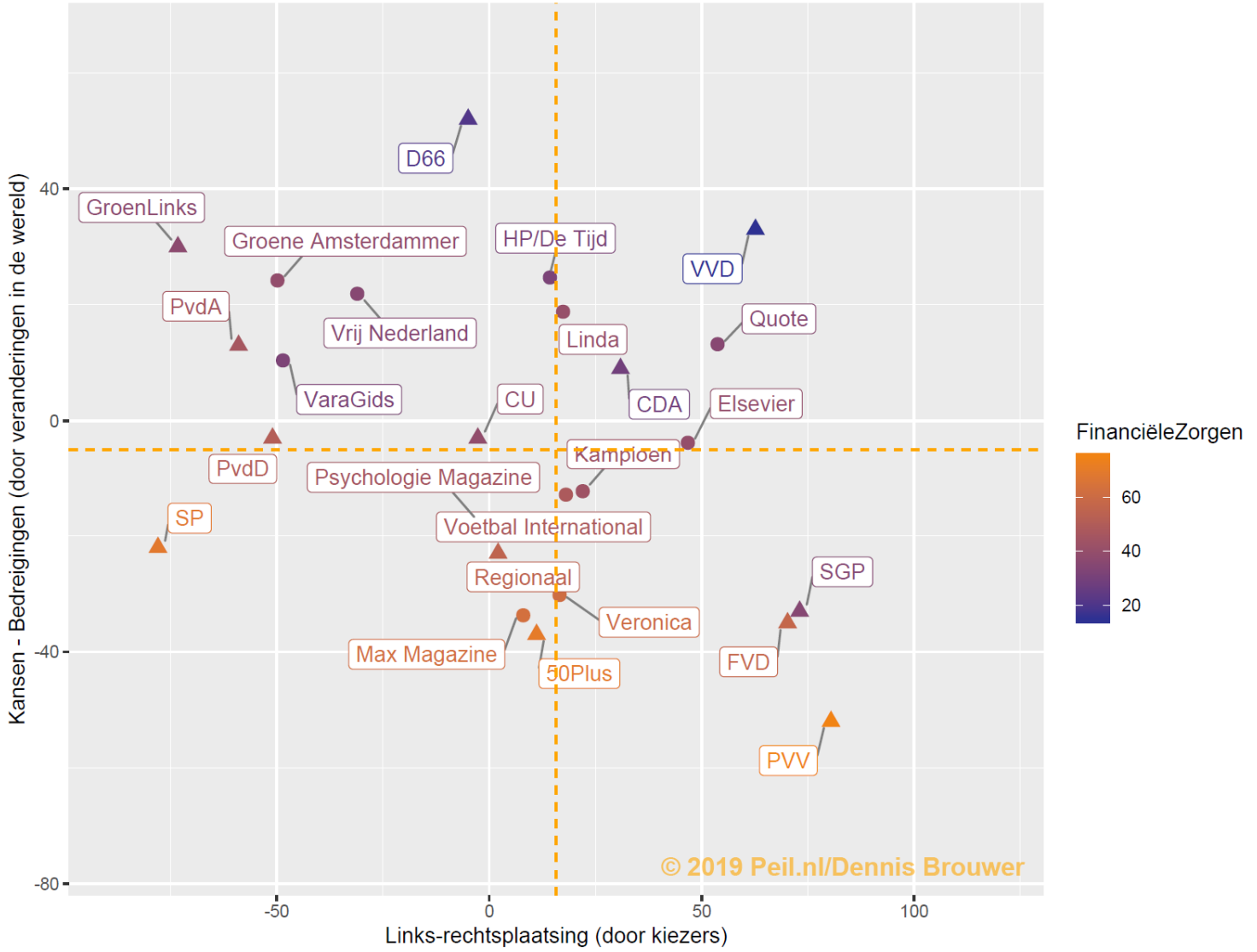
Politiek spectrum naar lidmaatschap / lezers omroep(blad) op basis van de "kansrijk-index"

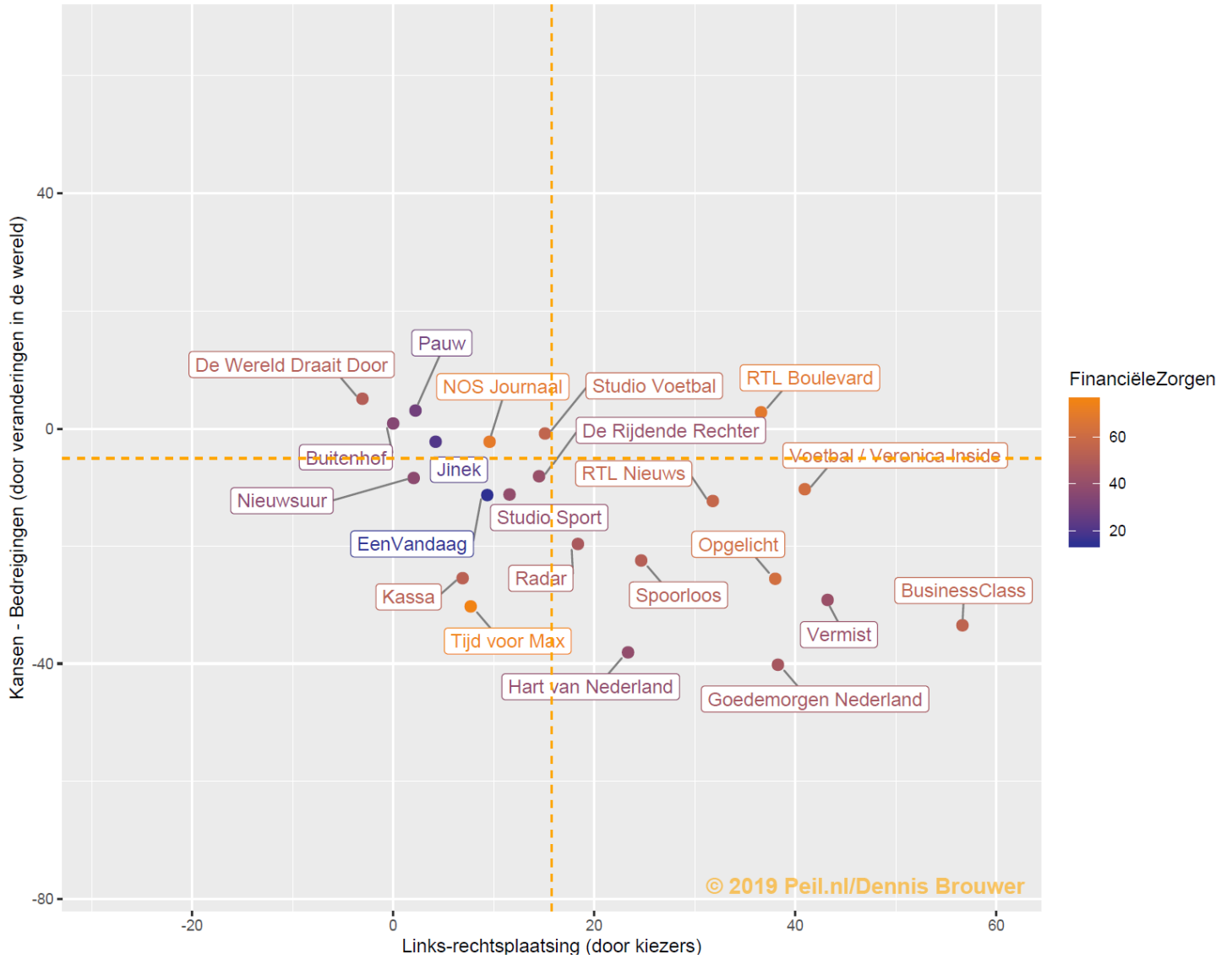
Politiek spectrum naar wekelijks bezoek websites van de "kansrijk-index"

Politiek spectrum naar gelezen bladen op basis van de "kansrijk-index"

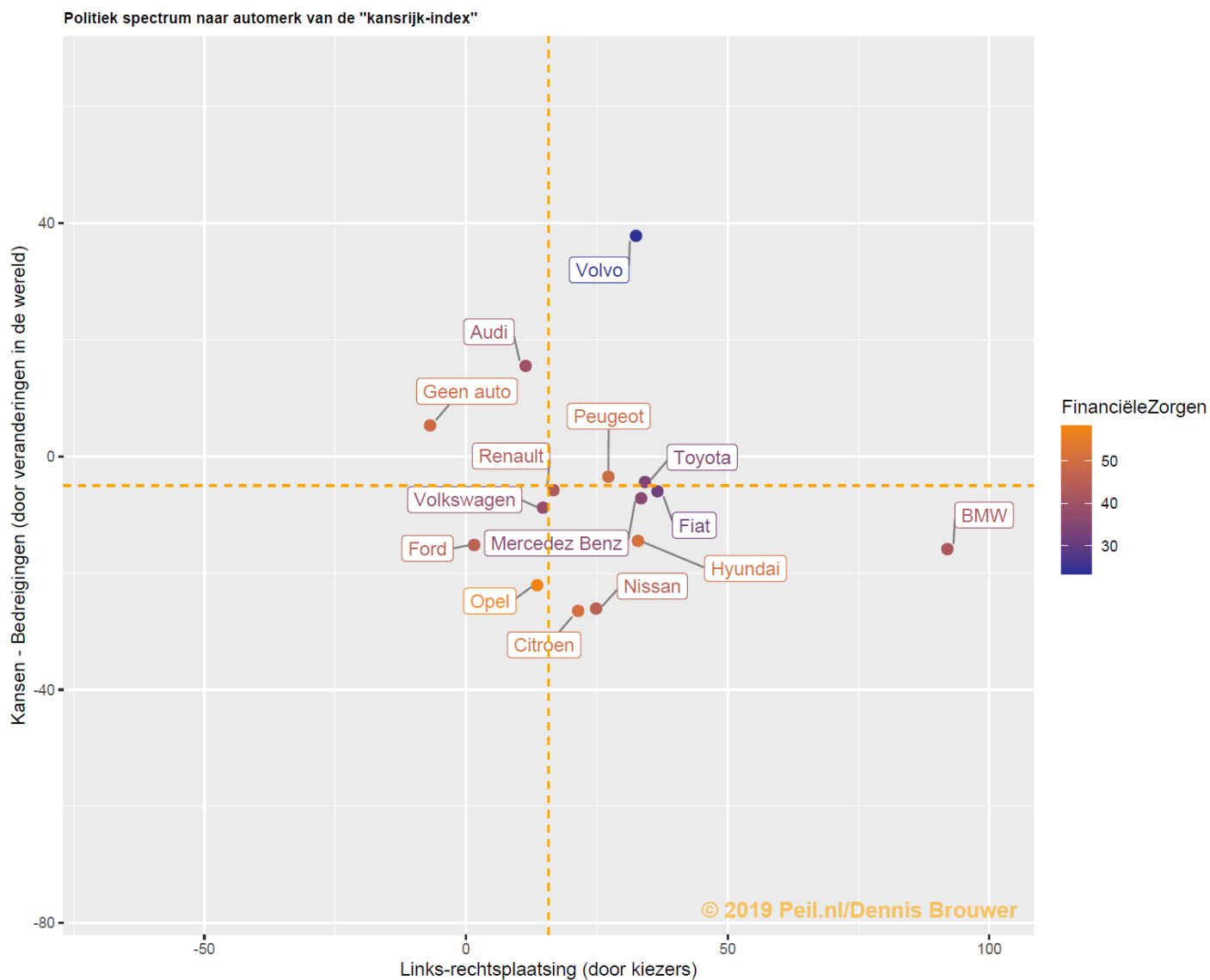

Politiek spectrum naar TV programma's die men regelmatig kijkt op basis van de "kansrijk-index"

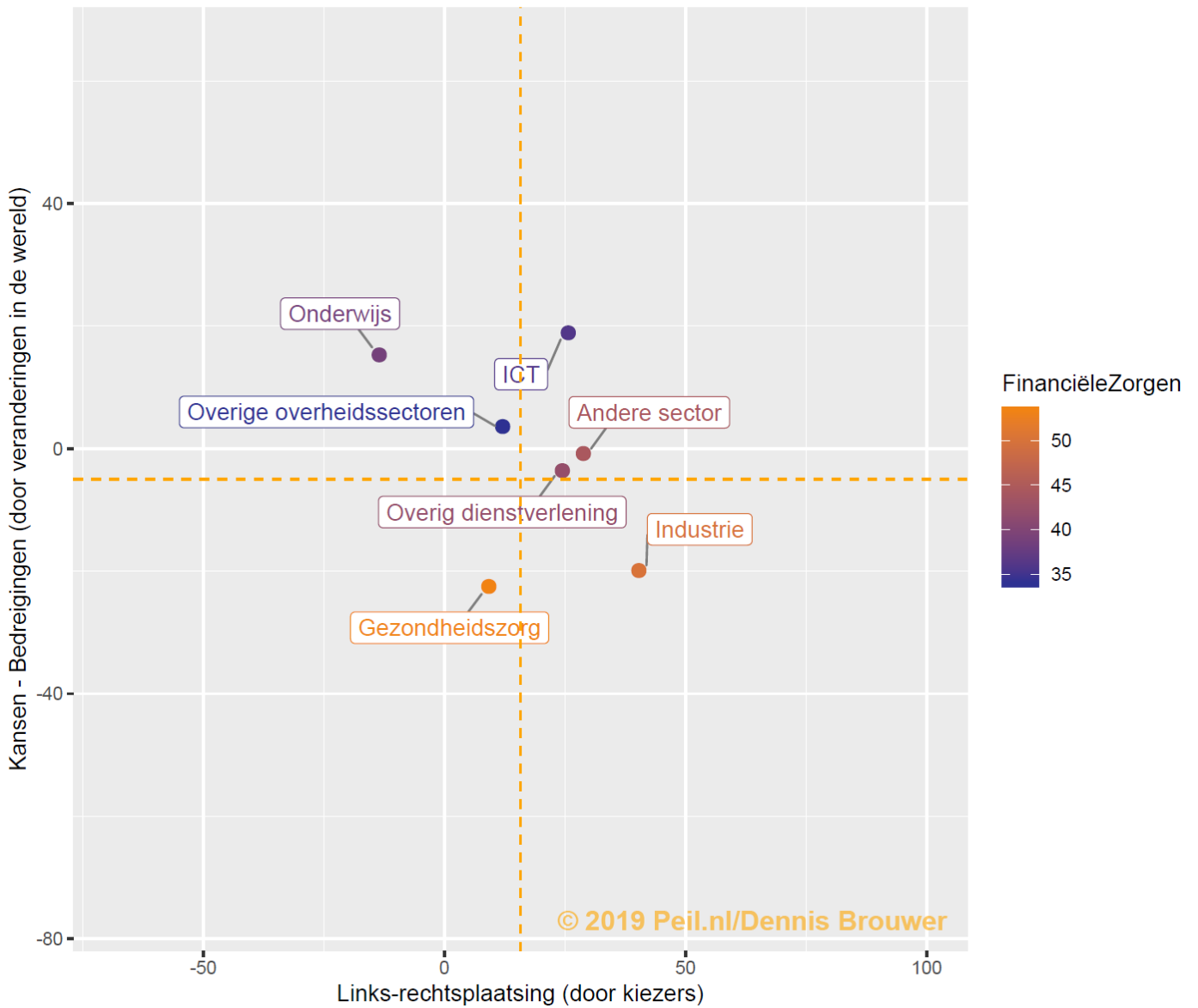

4. Overige kenmerken

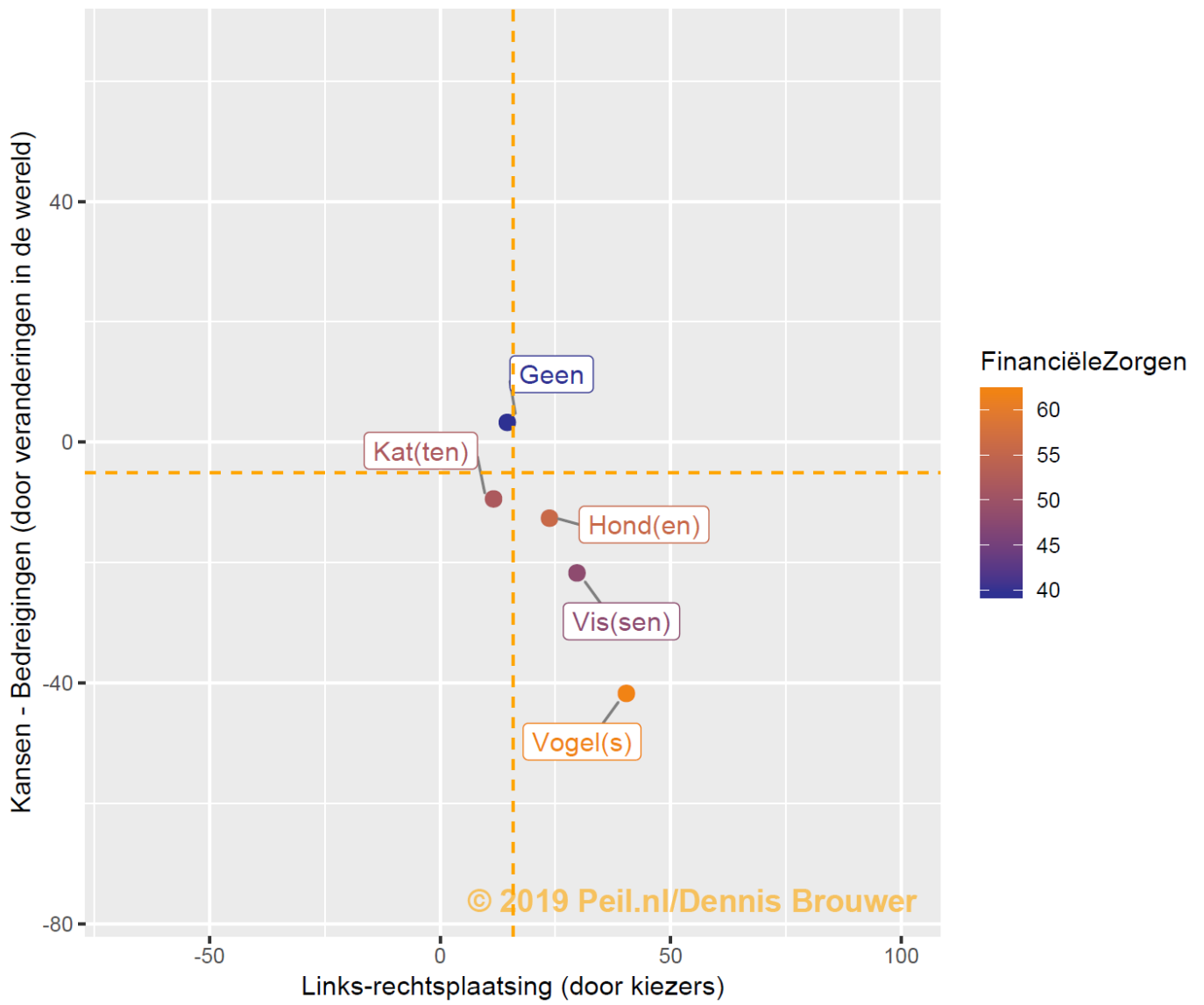
Ten slotte volgen nog een aantal kenmerken, waarvan het gewoon interessant is om te zien welk patroon ze laten zien in deze 3D-grafieken.

Politiek spectrum naar werkzame sector op basis van de "kansrijk-index"

Politiek spectrum naar huisdieren op basis van de "kansrijk-index"

Politiek spectrum naar hobby's van de "kansrijk-index"

